

Oanehaččat ruođa joatkkaskuvlla birra

Skolverket

Visot nuorat Ruotas geat leat válbmen vuodđoskuvlla ožžot vázzit golbma jahkásaš joatkkaskuvlaoahpahusa. Joatkkaskuvlaoahpahus addá buori vuodtu ámmátuoaimmaide, joatkevaš oahpuide, persovnnalaš ovdáneapmi ja árjjalaš oasseváldimii servodateallimis.

18 náššuvnnalaš prográmma

Skuvlalahka mii bođii fápmui 1 beaivvi suoidnemánus 2011 bidjá friddja ja almmolaš joatkkaskuvllaid dássálagaid.

Gávdnojit oktiibuot 18 náššuvnnalaš prográmma joatkkaskuvllas, 12 ámmátprográmma ja 6 allaskuvlaválbmanahttin prográmma. Visot prográmma joatkkaskuvllas leat golbmajahkásaččat.

Maŋŋel ámmátprográmma galget oahppit leahkit válbmasat ámmáteallimii ja oahpahas galgá leahkit alla kvalitehta ja mielddisbuktit čehppodaga ámmáhis. Galgá maiddá leahkit vejolaš dakkaviđe álgit bargat ámmáhis maŋŋel oahpahas. Visot oahppiin ámmátprográmmas lea maiddá vejolašvuohta oláhit vuđolaš allaskuvladohkálašvuođa joatkkaskuvlaoahpahas. Jus dasa galgá ollet ferte oahppi välljet gurssaid mat addet vuđolaš allaskuvladohkálašvuođa.

Maŋŋel allaskuvlaválbmanahttin prográmma galget oahppit leahkit válbmasat lohkat allaskuvllas.

Dasálassin gávdnojit vihtta álggahanprográmma oahppiide geat eai leat dohkkehuvvon lohkat náššuvnnalaš prográmma. Álggahanprográmma galgá válbmet oahppiid välljet ovttá dain 18 náššuvnnalaš prográmmas dehe mannat njuolga bargoeallimii.

Muhton skuvllain gávdnojit oahpahasat mat spiehkastit náššuvnnalaš prográmmain; earenoamáš variánttat, oahpahasat mat váldet oahppiid olles riikkas ja náššuvnnalaččat dohkkehuvvon valáštallanoahpahasat (NIU).

Dohkálašvuohta joatkkaskuvlii

Dohkálašvuođanjuolggadusat álgit joatkkaskuvlaoahphusa earuha ámmátprográmmaid ja allaskuvlaválbmanahttin prográmmaid gaskkas.

Jus galgá beassat sisa náššuvnnalaš prográmmii beroškeahtá jus lea ámmátprográmma dehe allaskuvlaválbmanahttin prográmma ferte oahppi leat dohkkehuvvon ruotagielas dehe ruotagielas nubbi giellan, eaŋgalašgielas ja matematihkas.

Ámmátprográmmaide gáibiduvvo dasálassin dohkkehuvvon duođaštusa vel vidá ávdnasiin, dat mearkkaša ollislaččat gávccii ávdnasa.

Allaskuvla válbmanahttin prográmmaide gáibiduvvo dasálassin dohkkehuvvon duođaštusa vel ovccii ávdnasiin, dat mearkkaša ollislaččat guoktenuppelogi ávdnasa.

Ekonomiija-, servodatdieđalaš ja humanisttalaš prográmmaide galget njeallje dohkkehuvvon ávdnasiin leahkit geografija, historjá, servodatdieđa ja oskudieđa. Luonddudieđa- ja tehnikaprográmmaide galget golbma dain ovcci eará dohkkehuvvon ávdnasiin leahkit biologiija, fysihka ja kemiiija. Estehtalaš prográmmii leat dat ovcci eará ávdnasa válljenfriddja.

Muhton oahpahusain estehtalaš suorggis, earenoamáš oahpahusain ja valáštallanprográmmain sáhttet leahkit sierra sisaváldingáibádusat ja muhtomin maiddá geahččaleamit.

Gurssat ja ávnnasplánat

Ruota joatkkaskuvla lea hábmejuvvon gurssaid mielde. Dat mearkkaša ahte oahppit lohket okta dehe moadde gurssa sierralágán ávdnasiin mat gullojit prográmmaide. Eanas gurssaid árvu lea 100 čuoggá mii vástida sullii njeallje vahkosaš ollesáiggi lohkama. Joatkkaskuvlla ávdnasat ja dat sierralágán gurssaid sisdoallu ja máhttogáibádusat govviduvvojit ávnnasplánain mat stivrejit oahpahusa.

Duodaštusmihtideapmi

Duodaštusmihtideamis leat mihtut A-F, gos A lea alimus duodaštus ja E vuolimus dohkkehuvvon duodaštus. F mearkkaša ii dohkkehuvvon. Oahppi oazžu duodaštusa juohke loahpahuvvon gurssas. Náššuvnnalaš máhttogáibádus gávdnojit duodaštusáidarasa E, C ja A várás.

Prográmma struktuvra

Joatkkaskuvlla oktasaš ávdnasat leat ávdnasat maid juohke joatkkaskuvlaoahppi lohká. Dat leat eaŋgalašgiella, historjá, valáštallan ja dearvvašvuhta, matematihkka, luonddudieđa, oskudieđa, servodatdieđa ja ruotagiella dehe ruotagiella nubbegiellan. Man galle čuoggá oahppi lohká dain joatkkaskuvlla oktasaš ávdnasiin vuolga man prográmma oahppi vázzá.

Earret joatkkaskuvlla oktasaš ávdnasat gávdnojit moadde **prog rámma oktasaš ávdnasat** juohke prog rámmas, maid juohke oahppi sierranas prog rámmas lohká. Lea dat mii addá prog rámmii sierranas dovdomearkka.

Visot prog rámmain, earret dikšun- ja fuolahusprog rámma, leat sierralágán **háltelinj átt** main gaskkas oahppi oažžu válljet. Dasálassin gávdnojit juohke prog rámmas sierralágán gursat prog rámmačieknaleamis. Oahpahussii gullo maid dái individuálalaš válljen.

Individuálalaš válljemis ámmátprog rámmain galgá skuvla fállat gursaid mat leat dárbbaslaččat vuđolaš allaskuvladohkálašvuhtii. Visot prog rámmain galget oahppiin leahkit vejolašvuolta lohkat unnimusat ovttá estehtalaš gursa ja unnimusat ovttá gursa valástallamis ja dearvvašvuodas individuálalaš válljema siskkobealde.

Juohke prog rámmii gullo maid dái **joatkkaskuvlabargu**, mii čoahkkáigeassá oahpahuša prog rámmas. Joatkkaskuvlabargu ferte leat dohkkehuvvon jus oahppi galgá oažžut eksámena.

Fágaoahppi oahpahus

Oahppi gii lohká ámmátgprográmma sáhttá válljet joatkkaskuvlalaš fágaoahppi oahpahusa. Oahppi gii válje vázzit fágaoahppi oahpahusa čadaha eanas oasi oahpahusas bargobáikkiin. Fágaoahppi oahpahusas lea seammá ulbmil ja máhttogáibádus go dat oahpahus mii jođihuvvo skuvllain.

Nannendihte ovttasbarggu gaskal joatkkaskuvlla ámmátprográmma ja bargoeallima gávdnojit sihke náššuvnnaš ja báikkálaš prográmmaráđi.

Guovttelágán eksámen.

Oahppi gii loahpaha joatkkaskuvlaprográmma sáhttá oazžut joatkkaskuvlaeksámena.

Ámmáteksámen gáibida 2500 čuoggá ja das galget 2250 Leahkit dohkkehuvvon.

Oahppi galgá dohkkehuvvot ruotagielas 1 dehe ruotagielas nubbegeillan 1, eaŋgalašgielas 5 ja matemahtihkas 1. Gáibiduvvo maiddáa ahte oahppi lea dohkkehuvvon 400 čuoggás prográmmaoktasaš ávdnasiin ja dohkkehuvvon joatkkaskuvlabarggus. Oahppi sáhttá oazžut ámmáteksámena sihke fágaoahppi oahpahusa bakte ja skuvllas čadahuvvon ámmátoahpahusa bakte.

Allaskuvlaválbmanahttin eksámen gáibida ahte oahppi galgá lohkat 2500 čuoggá ja das galget 2250 leahkit dohkkehuvvon. Oahppi galgá dohkkehuvvot ruotagielas 1, 2 ja 3 dehe ruotagielas nubbegeiellan 1, 2 ja 3, eanjalašgielas 5 ja 6 ja matematihkas 1. Dasálassin galgá oahppi joatkkaskuvlabargu maddái dohkkehuvvot.

Allaskuvlaválbmanahttin eksámen addá vuđolaš dohkálašvuoda allaskuvlii.

Loga eanet dohkálašvuoda birra allaskuvlaoahpuide www.skolverket.se, vuollel Ovdaskuvla & skuvla ja de Joatkkaskuvlaoahpamus

Ámmáteksámen ja dohkkehuvvon duodaštus ruotagielas 2 ja 3 dehe ruotagielas nubbegeiellan 2 ja 3 ja eanjalašgiella 6 addet maddái vuđolaš dohkálašvuoda allaskuvlii.

Visot oahppiin ámmátprográmmain lea riekti lohkat daid gurssaid mat leat dárbbaslaččat jus galgá oazžut vuđolaš dohkálašvuoda allaskuvlii.

Earret vuđolaš dohkálašvuoda gáibiduvvo dávjá dohkkehuvvon duodaštusat gurssain main leat earenoamáš mearkkašupmi ohccojuvvon oahpahussii, nu gohčoduvvon earenoamáš dohkálašvuodta.

Oahppi gii ii leat ollen gáibádussii joatkkaskuvlaeksámenii galgá dan sadjai oazžut lohkaneksámena.

Fitnodatmokta

Fitnodatmokta galgá báidnit olles joatkkaskuvlla. Visot prográmmain lea oahppiin vejolašvuodta čiekŋaleappot bargat fitnodatdoaimmain.

Oassi Eurohpas

Ruota joatkkaskuvla čatnasa europealaš kvalifikašuvdnavuogadagaide. Ulbmil lea ovddidit álbmotlahtuid vejolašvuoda johtit riikkaid gaskkas ja geahpidit eallinguhkosaš oahppama.

Rávesolbmo oahpahus

Rávesolbmo oahpahus galgá geavahit joatkkaskuvlla ávnnasplánaid ja máhttogáibádusaid. Seammás galgá rávesolbmo oahpahus leahkit geabbil ja heivehuvvot rávesolbmuid dárbbuid mielde.

18 prográmma

Ámmátprográmmat

- Mánáid- ja asttoáiggeprográmma
- Ráhkadan- ja ásahanprográmma
- Elfámo- ja energiiprográmma
- Fievru- ja fievrrieamiprográmma
- Gávpe- ja hálddašeamiprográmma
- Giehtaduodjeprográmma
- Hotealla- ja turismaprográmma
- Industrijateknihkalaš prográmma
- Luonddugeavahusprográmma
- Restoráŋŋa- ja borramušgálvoprográmma
- VVS- ja giddodatprográmma
- Dikšun- ja fuolahusprográmma

Allaskuvlaválbmanahttin prográmmat

- Ekonomiiiprográmma
- Estehtalaš prográmma
- Humanisttalaš prográmma
- Luonddudieđa prográmma
- Servodatdieđa prográmma
- Teknihkaprográmma

Álggahanprográmmat

Vihitta sierra álggahanprogámma galget addit oahppiide geat eai leat dohkkehuvvon ođđa vejolašvuodaid. Prográmmaid bakte sáhttet oahppit dohkkehuvvot náššuvnnalaš prográmmii, válbmanahttojuvvot bargoeallimiis dehe mannat viidáseappot iežá oahpahussii.

Dat vihitta álggahanprográmma leat

- Válbmanahttinoahpahus
- Prográmmaoaiwilduvvon individuálalaš váljen
- Ámmátintrodukšuvdna
- Individuálalaš molssaeaktu
- Giellaintrodukšuvdna

ISBN: 978-91-86529-85-7
Gráfalaš hápmi: AB Typoform
Govva: Michael McLain

Skolverket